

Klassekamp mot prisstigninga!

Av redaksjonen for maoisme.no.

□

Folk over hele landet merker nå at prisene stiger over hele linja. For de aller fleste stiger prisene raskere enn lønna, og folk går ned i levestandard. Dette kommer i kjølvannet av en periode med de høyeste strømprisene som noensinne har blitt målt. (<https://www.ssb.no/energi-og-industri/energi/statistikk/elektrisitetspriser/artikler/tidenes-hoyeste-strompris-i-4.kvartal>) Dette går selvfølgelig mest ut over de fattigste. SSB anslår at 1 av 5 har det trangt økonomisk, og vil ha problemer med å betale en uforutsett utgift. (<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/en-av-fem-har-det-trangt-okonomisk>) Den generelle prisøkninga gjør situasjonen for de fattigste enda mer utålelig.

Inflasjon og rentepolitikk er klassekamp

Norges Bank har svart på inflasjonen ved å sette opp styringsrenta til 0,75 prosent, og varsler ny økning i august. Renteøkninga med 0,5 prosentpoeng i juni er det største rentehoppet på 20 år, og et varsel om hva som kommer. (<https://e24.no/norsk-oekonomi/i/jaqqre/norges-bank-her-renten-med-05-prosentpoeng>) Borgerskapet forklarer prisstigninga det siste året med problemer i de globale leveransekedene. I så fall vil renteøkninga ha minimal innvirkning på inflasjonen, men gå hardt ut over alle med gjeld. En økning i styringsrenta presser bankene til å sette opp rentene, slik at det blir dyrere å ta opp lån, men noe

gunstigere å ha bankinnskudd. I praksis vil dette si at alle som har lån og gjeld får dårligere økonomi. Økning i styringsrenta er en gave til de rikeste og et slag mot de fattigste.

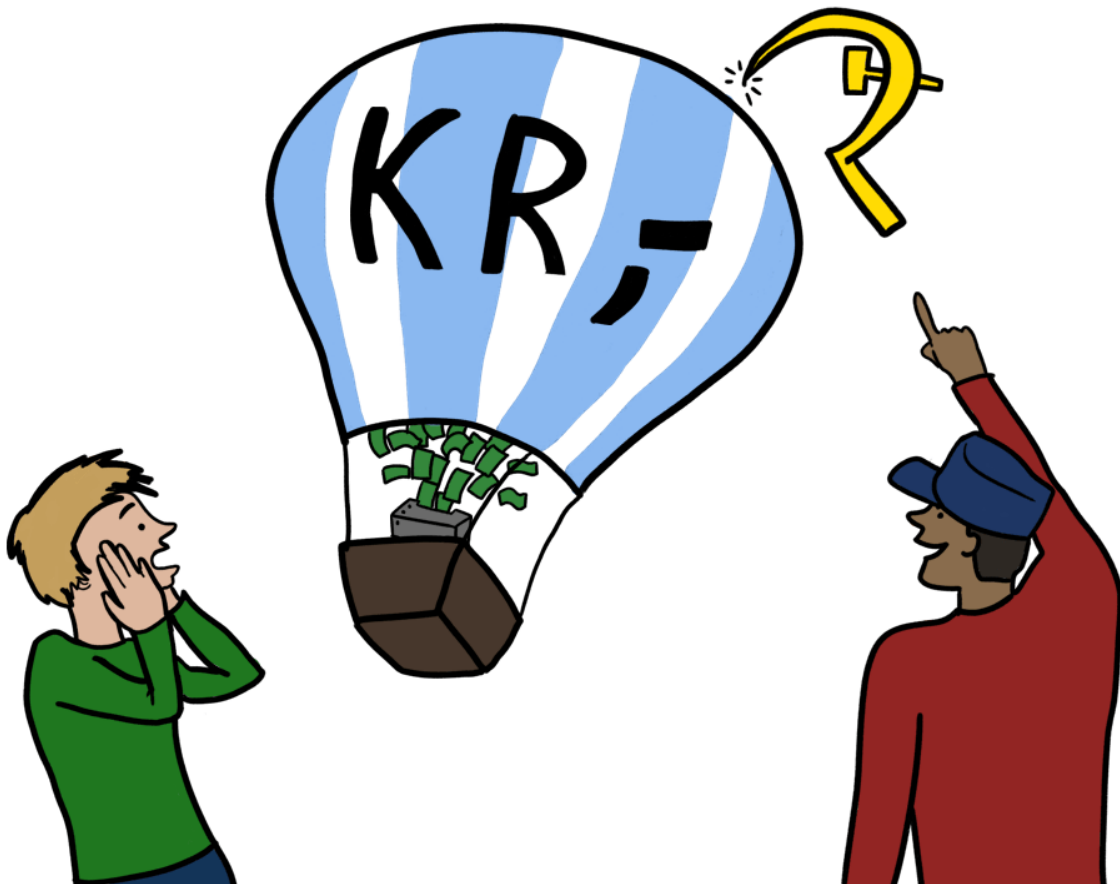
Når prisene stiger (inflasjon) uten at lønna følger etter, så betyr det i praksis at kapitalistene klarer å senke lønningene. Denne måten å senke lønningene er mye lettere å få til for kapitalistene enn å senke lønningene direkte, siden det siste tilfellet blir veldig åpenbart for arbeiderklassen hva som skjer, og de vil kjempe mot dette ved bruk av streik og andre kampmidler arbeiderklassen rår over. Ved høy inflasjon, kamuflerer borgerskapet hva som skjer, og arbeiderklassen merker bare lønnsnedgangen gradvis over tid.

Kapitalismen har i flere år hatt en høykonjunktur, med en liten forstyrrelse under koronapandemien. Når pandemitiltakene i stor grad ble avsluttet, samtidig som de borgerlige statene hadde pumpet penger inn i økonomien under pandemien, fikk man som konsekvens en stor boom i økonomien. Dette førte til stor etterspørsel etter arbeidskraft, slik at arbeiderklassen kunne velge arbeid der lønningene var høyere. Følgelig steg lønningene for en tid. Når borgerskapet nå skrur opp renten, så er det egentlig fordi de vil skape arbeidsledighet slik at lønningene kan presses nedover.

Kapitalismen går i en syklus. Dette vet borgerskapet og deres økonomer. De vet at etter høykonjunkturen, så kommer krisen. Tiltakene de har satt i verk nå, som fører til lavere lønninger og høyere rente, betyr at allerede før krisa har startet, begynner de å velte kostnadene for den kommende krisa over på arbeiderklassen. De skjerner seg selv ved å presse ned lønningene til arbeiderne slik at kapitalistene ikke skal måtte betale for krisa. Dette er ikke noe unikt. Dette er standard prosedyre for borgerskapets stat. **Borgerskapet sprer vrangforestillingen om at staten er hevet over klassene, og representerer hele samfunnet. Men nettopp nå i disse tider ser vi hvordan staten er borgerskapet (dvs. kapitalistenes)**

redskap. Nå ser vi hvordan staten skjærer de rike kapitalistene og velter kostnadene over på arbeiderklassen og andre deler av folket.

Økonomisk politikk er klassekamp, og inflasjon er ikke noe unntak. Mellom arbeiderklassen og kapitalistklassen foregår det en kontinuerlig kamp om fordelinga av arbeidsproduktet. For kapitalistklassen er den enkleste måten å øke profitttraten på, å senke lønningene, men dette kan de ikke gjøre uten at det blir møtt med sterk motstand. Når det generelle prisnivået stiger raskere enn lønnsraten, går reallønna ned. **En større andel av arbeidsproduktet går til kapitalen, på bekostning av arbeiderklassen.**

Kapitalismen og matkrisa

Prisstigninga merkes særlig på matfronten. Ukraina er blant verdens største eksportører av bygg, hvete, solsikkefrø og andre viktige matvekster, og krigen i landet har ført til

knapphet på disse varene.

Verden står på randen av en akutt sultkrise. Denne vil først merkes i de undertrykte landa, hvor FN antar at opptil 50 millioner mennesker kan sulte i løpet av 2022. (<https://www.wfp.org/publications/unprecedented-needs-threaten-hunger-catastrophe>) Norge, som er helt avhengig av å importere mat fra andre land, rammes i neste rekke.

Borgerlige kommentatorer holder fram Ukraina-krigen som den viktigste årsaken til matkrisa, men krigen er ikke mer enn en utløsende faktor. Ved sin stadig mer intensive utbytting av naturressursene, er kapitalismen i ferd med å ødelegge jordens økologiske mangfold, og dermed også selve grunnlaget for matproduksjonen. Et system som baserer seg på evig økonomisk vekst og maksimal profitt, er ikke kompatibelt med en klode med begrensede ressurser.

Kjemp mot priskrisa, kjemp for sosialisme!

I løpet av vinteren og våren har det blitt holdt demonstrasjoner i flere byer mot økende strømpriser. Selv om disse demonstrasjonene ikke har rettet noen systematisk kritikk mot kapitalismen, og i flere tilfeller har vært forsøkt ledet av reaksjonære, er de likevel rettferdige. **Krig i Europa, høye strømpriser, klimakrise og økende levkostnader viser at kapitalismen ikke har noen løsninger for folk.**

Krisene under kapitalismen er ikke tilfeldige, eller et resultat av «dårlig politikk». De er en innebygget, uunngåelig funksjon ved selve systemet. Og hver gang får de rike gå fri, mens byrdene veltes over på folk, særlig de fattigste.

Når prisene stiger, kjemp for sosialisme! ☐

Det er rett å gjøre opprør!